

HRVATSKA RIEČ

PREDPLOTA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU
POŠTOM NA MJESEC K 1.25. ZA TROMJESEC K 3.75. POLUGODIŠNJE I GO-
DIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA. — PLATIVO
I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNICTVO I UPRAVA „HRVATSKE RIEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TI-
SKARI“ (DR. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISI NE VRAĆAJU SE. — NEFRAN-
KIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Slugani dualizma.

U ovo doba obće uzbuđenja u južnim zemljama Habsburške monarhije, kada je ulicama Zagreba i Sarajeva krv protiekla za slobodu Hrvatske, morao je nadoći jedan događaj, da u harmoniju pučanstva ovih zemalja, što no se potreslo na nasilja Azijata i podiglo odlučan prosvjed, unese disharmoničnu notu. Kada sve nas radost obasjala, jer je i Bosna progovorila, jer je i Šeher Sarajeva na žrtvenik slobode prinio krv jedne nevine mladenačke duše vjere Muhamedove, kada razdragani tim događajima klicamo slozi braće bez razlike vjere, iz Sarajeva je dolazio glas, tužan glas, da nam priča o izdaji braće. Nevjera je savila gnjezdou braći grčko-iztočne vjere, i Srbi Bosne dižu se, da u času teške i krvave borbe za Hrvatsku pruže ruku pomoćnicu zatornicima naroda našega.

Priznati ćemo, da od doba aneksisije ponestalo je u nama i zadnjeg tračka nade za složan, jedinstven rad sa Srbima; ali, do onda protivnici, mogoše nam ipak biti poštovanja vrijedni, jer borci za jednu ideju, koja, ma i bila našim interesima protivna, predstavljala ipak borbu za neku slobodu. Danas je i ta iluzija pala te mi u bosanskim Srbima možemo da gledamo drugove njihovih istovjernika u Banovini što no su spremni da služe svakom režimu, pa i onom Rauchovu, samo ako nije u sukobu s njihovim privatnim ili klikarskim interesima.

Neka nam se ne kaže, da iz nas govori mržnja. Eno „Obzora“, tog glavnog slavosrbskog organa, koji priznaje, da su „bosanski srbi u ovo zadnje doba u pitanju narodnoga jedinstva učinili znatno evoluciju na gore, da aspiriraju na pomoć Magijara u svojoj politici i da idu, kao što i Magijari, za sistematskim rušenjem muslimansko-hrvatskog sporazuma i svih naših težnja, koje in ultima linea ne idu za tim, da se sjedini samo hrvatski narod, nego da se sjedine i Srbi, koji su pokrajinama isto tako podijeljeni kao i mi“.

Kada su u bosanskom saboru hrvatski zastupnici ustali da obtuže Benka i Pitnera kao krivce krvavih događaja u Sarajevu, srbski zastupnik Grgjić skočio je u pomoć Benku i Pitneru čineći odgovornim za one događaje hrvatsku štampu. Grgjić je rekao, da su one demonstracije uprikladile trilateralne i da su zaveli mladež, što on „kao Srbini osudjuje, jer je on za dualizam i za autonomiju Bosnu, a protiv trilateralizma“. Ostali srbski zastupnici odobrivali su izvodima Grgjićevim.

Ali Srbi nisu ostali pri tome. Zast. Dr. Sunarić dao je izvaju kojom „sabori klub muslimanske ujedinjene organizacije i hrvatski saborski klub, obuzeti jednodušnim osjećajem ogorčenja nad samovoljnim režimom, kojim se u kraljevini Hrvatskoj ugnjetavaju sva ustavna i obća građanska prava, izrazuju svoje saučesće i duboke

simpatije prema svojim drugovima razpuštenoga hrvatskog sabora i cjelokupnom narodu, te u znak žalosti za danas ostavljaju dvoranu“. Nakon toga svi hrvatski zastupnici i zastupnici muslimanske ujedinjene organizacije ostavili su sabornicu. Ali Srbi, ne samo da se nisu htjeli pridružiti ovoj izjavi, nego su preko zast. Stokanovića dali posebnu izjavu, koja tek sporedno izražuje simpatije „braći u Hrvatskoj i Slavoniji“, a koja je imala glavnu svrhu da iztakne prosvjede u Bosni i Hercegovini proti trijalističkim težnjama, da naglasi autonomiju Bosne i nepokolebivu privrženost dualizmu.

Drugim rečima dovikuju bosanski Srbi Magijarima: „Samo udrite po Banovini! Srbi i Hrvati Banovine cvilit će pod udarcima, mi ćemo im i unaprije izražavati platoničke simpatije, ali mi ostajemo uvijek vjerni vaši saveznici i podupireteli magjarske državne ideje!“

Koalicijski „Pokret“ uza sve to nastoji opravdati ovu srbsku nevjericu te predstavlja stvar, kao da su pravaši htjeli u izjavi dati izražaja svome programatičkom stanovištu za a trilateralizam i da je bilo prepirke radi narodnog imena. Tko pročitava gore navedenu izjavu dra. Sunarića, a autentičnu je, razabrat će odmah da u njoj nema govora o trilateralizmu, a da se govori o „narodu“ bez ikakvog drugog dodatka, dakle da Hrvati za volju Srba u onoj izjavi nihi ne zovu svoj narod hrvatskim.

„Obzor“ se ruga toj srbskoj autonomiji Bosne i pravom veli, da je autonomija, koji ona Bosne toli ona Banovine, preslaba garancija za naš obstanak i za naš razvitak. A mi velimo, da bismo razumjeli bosanske Srbe, kada bi tražili da Dalmacija, Banovina i Istra gravitiraju Hercegovini, da ova — a ne Banovina — bude hrvatski Pijemont, i oni bi u podrjepu ovog stanovišta našli i u hrvatskih historičara dovoljno argumentata — ali ova autonomija, koja bi imala Bosnu i Hercegovinu kinežkim zidom odijeliti od ostalih hrvatskih zemalja, podupna je negacija načela narodnoga jedinstva, a služiti joj mogu samo grobari vlastite domovine.

Memorandum stranke prava.

Beč, 24. veljače. Memorandum stranke prava za ujedinjenje svih hrvatskih zemalja bio je od odjelnog predstojnika u kabinet-skoj kancelariji baruna Schiella podastri njegovom Veličanstvu na čitanje.

Ne dakle u koš — kako je navjestio grof Khuen, koji je u ovoj stvari sa vrlo malo poštivanja govorio o osobama sadašnjeg te budućeg vladara. Vladar treba da zna za tegebe i volju naroda, pa kad mi se ovaj obraća s punom poštivanjem predstavkom, onda taj akt narodni ne može da stigne sudbina kakvu bi htio grof Khuen.

Stranka prava može da bude ponosna, što je ovim svojim činom hrvatsko pitanje nametnula na ozbiljno razmišljanje i najvišim faktorima.

Protuhrvatski izgredi u Zadru.

Zadar, 22. veljače.

Zadarska ulica dobila je odnekle ponovno nekakvi pogon, da se baci u divljačke izgrede protiv Hrvata. Nakon događaja prigodom prolaska sokolaša bijaše njena ratobornost jenjala, jer je odjednom bila našla protiv sebe na ulici masu hrvatskog građanstva, koja je tjerala u laž onu hriaticu o izključivo talijanskom karakteru Zadra.

Razumijemo, da su vladine mjere protiv Lege pobudile u njihovim redovima veliko uzbuđenje. Ma kako dolaze Hrvati do toga, da oni budu nišan te talijanske ogorčenosti, kada nisu imali pošla pri popari što Legi skuhala vlada? Ta ogorčenost morala bi uzeti na nišan samu austrijsku vladu. Ali, to je ono gdje bi se talijanski mogli opeći, pa za to u daraju samo gdje neće naći protiv sebe oružanu silu. Zaisla afričko junačstvo!

U utork večer nakon vatrogasnog plesa, kojemu je sudjelovao i dostia Hrvata, u kavani Central talijanska nadobudna mladež udarila je časom bankovnog činovnika gosp. Pollia, koji je sjedio u kavani mirno u jednom malom društvu. Na glas o napadaju, dohrililo u kavanu više Hrvata, koji bili na plesu Čitaonice, i sad je talijanaše junačstvo izdalo te su Hrvati „Liepom našom“ nadglasali provokatoru „Del Si“. Redarstvo je posredovalo; inače talijanski bili bi skupo platili svoje izvanpuno ponašanje.

Ali nadobudni nisu se smirili, nego stadoše se pripravljati na nove napadaje. Sinoć su u istoj kavani uz pokliče „Fora le caveri!“ napali odvjetničke koncipiente Dra. Angelinovića i Kožula te starinu veltroča gosp. P. L. Relju. Udaralo se na njih čašama, šakama i sjedalnicama — nihi je talijanaško ružli bilo stalo, da su svjedočili ih njenih divljačva i tri narodna zastupnika — Dr. Drinković, Dr. Mladinov i Kunjašić — koji u istoj kavani ali po dalje sjedili.

Tučnjava je trajala dokgod nije policija u velikom broju provalila u kavanu. Naši su junački odbijali napadaje i sama njih trojica zadali mnogobrojnim napadačima velikih neprilika. Policija je — dakako — uapsila u prvom redu trojicu napadnutih Hrvata, a zatim 23 talijanaša, među njima i odgovornog urednika „Dalmate“. Posredovanjem pravaških zastupnika naši su još sinoć pušteni na slobodu.

Kada rekniemo, da su se u ovim demonstracijama iztakli u prvom redu neki činovnici, među njima i savjetnici, reći će nam se, da denunciramo. Ali mi ćemo odgovoriti, da su ove provokacije i izgredi talijanaških činovnika postali pravilo, pa imamo prava, kao kontribuenti, da zahtjevamo, neka starije vlasti pozovu ove činovnike na odgovornost, da ne izazivaju onoga tko ih održava. Ma čini se, ča vlada sama sokoli ove smutljivce, jer je i držanje kotarskog poglavara Jarabeka takovo da ih potiče na nova vitežka djela. Svima je još u pameti, kako je poglavar Jarabek prigodom događaja za prolaska sokolaša „ometao djelovanje policije proti talijanaškim izgrednicima, i kako je sama njegova obitelj učestvovala u onim demonstracijama te je svjedočanstvom policije ustanovljeno, da se je iz poglavara stana proti Hrvatima zviždalo, a same redare izgovaralo se ruglu. Onom prigodom bijaše došlo do oštrog konflikta između Jarabeka i šefa policije Dra. Guština. Bila je provedena iztraga, pa na najs interesiralo znati za njen izpadak.

Međutim poglavar još uvijek je na svom mjestu, a mi pitamo, da li bi uobće smio onako zagrilljivi stranac zapremati onakovo mjesto u kotaru u ogromnoj većini hrvatskom?

Predsjednik dr. Sylvester o Dalmaciji.

Zagreb, 24. veljače.

Ovdješnji današnji „Neues Tagblatt“ donosi brojaj iz Beča, od svoga dopisnika, u kojemu javlja svomu listu razgovor, koji je jutros imao sa predsjednikom zastupničke kuće dr. Julijem Sylvestrom o Dalmaciji.

Dr. Sylvester u velike mu se je pohvalio na dočeku, kojeg su mu priredili občinski prisjednici u Spljetu. O bivšem zastupniku don Fran Buliću kaže dr. Sylvester, da mu je u Spljetu držao trosatni govor i da mu je razlagao njegove nove teorije o postanku imena „Adria“. Ovo ime da ima slavensko porijeklo. Sa velikim zanimanjem slušao je predsjednik parlamenta Bulićeva razlaganja o početku Dalmacije pa do današnjih dana. Bulić se je bio zanio u razgovoru, da je bio zavoravio na sve ino.

Sylvester je u glavnom išao u Dalmaciju, da vidi izhodište željezničke pruge u Dugopolju i da vidi močvare u sinjskom polju.

Dok se o željeznici Dugopolje-Aržano nije ništa izrazilo, dotle je za sinjsko polje kazao, da je zbilja živa grehota, da se ono polje već jednom ne uredi. Dužnost da bi bila ministarstva poljodjelstva i ministarstva za javne radnje, da se ozbiljno prihvate pošla i da se sinjsko polje uredi. On se od uredbе ovog polja nada desetostrukom razviku i napredku Sinja i okolice.

U Dubrovniku razgovarao se je sa više osoba. Osobito ga je zanimalo domaće parobrodarstvo. Za Dubrovnik reče da je jedna pjesma, da je jedan „Märchenland“ (zemlja priča).

Najljepši je utisak učinio na nj sanatorij u Spljetu dra. Račića i Marinkovića. Za Račića reče, da u sebi spaja dvie vrline: onu vrstnog kirurga i onu vrstnog elektrotehničara, a da je njihov sanatorij, što se tiče sprava, jedini na evropskom kontinentu.

U velike se hvalio o gospodji dra. Sesardića, kako ih je ljubezno i gospodski počastila.

Barun Pitner odlazi.

Sarajevo, 24. veljače. Još se ne zna je li barun Pitner podastro demisiju. Ali usljed promjene na ministarstvu zajedničkog financija izgubio je svoga protektora i drži se stalnim da je i njegovom pašahuku doznoliko. Pogovara se, da bi ga imao nasliediti dr. Tošo Zurmčić.

Za hrvatsku školu u Trstu.

Trst, 20. veljače.

Velika skupština, sazvana po podružnici družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru za osnutak hrv. škole u Trstu, koja se je vršila dne 16 februara u prostorijama Dalmatinskog Skupa, bila je posjećena mnogobrojno, što je živi dokaz da se potreba jedne hrvatske škole vrlo živo osjeća.

Po pozdravu predsjednika vrlag istarskog prvaka prof. Matka Mandića, koji je prikazao kulturnu potrebu škole a posebno hrvatske u Trstu, tajnik-blagajnik Dr. B. Maričić prikaza financijalnu stranu podružnice pripomenuvši da se je kroz vrijeme od tri godine sakupilo do 12.000 K. gotova kapitala, a svake godine sakupljeni doprinosima može se održavati škola. Opazi da ih ima upisanih članova podružnice 80 i preporuča da se agitira da se sakupi što više članova. Prostorije za školu već su nadjene te bi se moglo u setembru početi podukom.

Filip Ivanišević prikaza slabu stranu trčanskih Hrvata a osobito Dalmatina, koja sami imaju u kući Leginu školu te odgajaju vlastitu djecu u tal. jeziku. Ti ljudi — veli govornik — neimadu u sebi ni zere narodnog ponosa, narodno ne osjećaju. Napominje da se osjećaju u Trstu nimalo narodni, dok se u Dalmaciji prikazuju rodoljubima.

Predsjednik napominje, da je ova skupština sazvana da se skupštinarini izjave, da li su voljni da se osnuje hrv. škola u Trstu? Svi odgovoriše da se ima svakako stvoriti.

Na drugi upit, kada se ima otvoriti škola, svi prihvatihše da se otvori škola čim prije, po mogućnosti u rujnu.

Predsjednik zahvalio je skupštinarima na zauzetosti te im preporuča da se svi upišu u podružnicu družbe i u novo ustanovljeno društvo „Stromayer“ jer to društvo imadu u Trstu zamašiti cilj, a name produjivanje hrvatske misli u Trstu.

G. Dr. Krstulović u ime skupštinarina zahvalio se g. predsjedniku na njegovoj brizi i zauzimanju, prikazavši kako je on cio svoj život posvetio narodnoj stvari u Istri i u Trstu.

Hrvatska će se škola eto otvoriti pa je na rodoljubima a osobito onima iz Dalmacije da taj važan kulturni podivat podružnice podupru materijalno i moralno. — Josip Ivanišević.

Opaska uredništva: I naš list prima drage volje doprinose za hrvatsku školu u Trstu pa preporučamo rodoljubima da se sjete u svakoj prigodi te kulturne ustanove.

Nesloga između Poljaka.

Lavov, 24. veljače. Poljske se stranke nisu još složile, čigova će se kandidatura nositi za predsjednika „Poljskog Kola“ u parlamentu. Najviše izgleda ima kandidat poljske pučke stranke Dr. Korytowski, ali neki članovi stranke zahtjevaju da se Stalinskoga izabere pročelnikom kluba.

Kramarž i Stürgh.

Prag, 24. veljače. Češki agrari nisu zadovoljni sa politikom dra. Kramarža, da se grofu Stürghu bezuvjetno glasuje obranbene osnovu. Oni se plaše, da ih grof Stürgh ne izigra ižva kako osnova postane zakon.

Zavarano javno mnjenje.

Imotska Krajina, 20. veljače.

Mnogo škodi obćoj dobroj stvari, kada se javno mnjenje zavarava. U podmetnuću krivih pretpostavaka, naravno, izvode se i krivi zaključci.

U ovoj našoj krajini po javnom mnjenju, rek bi, da u obć. autonomiji vedri i oblačni stranka prava, osobito njezini pristaše svćenici, kojih je neki broj i obć. viećnika i rad ovoga nekako sarkastično nazivlju ovu obćinu: „klerikalnom — dominatio cleri“.

Od početka stranka prava imala je u ovoj obćini mnogobrojnih pristaša, koji po svomu nutarnjemu poštenomu čuvstovanju, pravaški su mislili i osjećali. Ali ova mnogobrojna vojska bila je bez svojih četovodja, bez svoje organizacije, te svaki pravaš bio je jedna sama čest za se, bez one djelotvorne moći jednog organičnog tiela.

Za to stranka prava nije utjecala niti sudjelovala u obć. gospodarstvu. Ako je koji njezin sumišljenik utjecao, on je radio na svoju ruku, prama svojim nazorima i pod svoju odgovornost, jer nije bio nikomu odgovoran, a po gotovo svojoj stranci; jer „pravaši“ u ovom kotaru nisu bili organizirana stranka. Ako se krajina brojila pravaškom, jedino se brojila, jer je narod obćenio iz plemenite svoje duše pravaški osjećao i prijanjao uz program stranke prava. Za to ako se krivi fra Mate,

don Lovre, fra Dane, don Andrija, da su krivi lošoj obćinskoj ekonomiji, što mi u to ne vjerujemo, a znamo, da su i dobra učinili; ali za njihove tobožnje pogriješne ne bi odgovarala stranka, niti svećenstvo, jer jedno i drugo nije bilo organizirano. Stoga, ako su pogriješili, pogriješili bi kao pojedinci, ali ne kao jedna cjelina, koja bi bila odgovorna. Kao što i za dobro, što su učinili, za se nose svoju slavu, a samo neki osjen bacaju na diku stranke, kojoj su duhom pristajali.

Pravaši su se i svećenstvo organizirali tek god. 1908. Od ovog doba počima njihov odgovorni rad pred javnošću. Od ovog vremena, kao organizirana vojska, oni su sjajno proveli izbore za pokr. sabor i parlament i dva puta obćinske izbore vazda stojeć strogo i neustrašivo na pravaškom programu za Božje i narodne pravice.

U ovom malom razmaku ustanovili su provjerno društvo „Hrv. Kolo“. Za ekonomsko podignuće naroda podigli su kot. gosp. zadrugu. Njihovo je znamenito djelo osnutak tolikih seoskih blagajna, a sada velika zamršita akcija za nabavu žita narodu itd. itd.

U istinu stranka tražila je od ovog doba, da i obćinskom gospodarenju daje žitac pravac po dobrobit ove krajine; ali što se tiče ove točke, nije mogla do sada uspjeti, jer obć. izbori, provedeni g. 1905., okupili su u više viećnika raznih političkih i narodnih boja, kada pravaške niti svećeničke organizacije nije ni bilo. Oni pak izbori nisu dali nesebičnih i samoprijetnih rodoljuba na upravu obćine, koji bi radili za korist njezinu, tako, da stranka nije mogla čudesa činiti kroz ovi kratki zeman, te da je mogla današnjim obć. upraviteljima, kojih je pet proi njoj, kao ljudi rusa, srce im vratiti i um razsvietliti, da bi radili na korist ove zapušteno krajine. Mi ne obćujemo njihovu stranku sve do onog doba, dok se nije organizirala, već obćujemo javno i lično današnje upravitelje i njihovu družbu, koji nose za se posebnu odgovornost za neuspješnu upravu ove obćine.

Stranka prava, videći, da ovom stranicom gospodarstvo obćine propada, jurila je u obć. izborima, e da bi došli ljudi na upravu, ljudi dobre volje, poštenog srca, koji će u svojoj čednosti, ako se i ne ponose doktorskim titulama, gavanovim blagom i ukolikošću slavoštenog svijeta, ipak malo po malo vidati zadane teške rane ovog iznemoglog kraja.

Stranka prava u ovoj četiničoj borbi našla je sa strane svojih udruženih protivnika na silni odpor i očajnost, kako javnost može teško zamisliti, gdje ono njezini protivnici, kano ljute zvijeri izpred odnešenog im pliena, urliču i staju u žestoki plamen. Porazjeni prvom pobjedom u obć. izborima i razdraženi, što izgubili svoja visoka pristojala, odkle su krojili kletu sudbinu ovom nevolnom narodu, kukavno, kao sinje kukavice, uhvatili se nejnakašćeg poprišta, već podmetnuše zakonske zamčke o formalnosti provedenih izbora i podpomagani od njezne političke vlasti, znanjem ili neznanjem svoje vlade, to Bog znae, uništise pravašni izbor na veliku moralnu i materijalnu štetu naroda, kromu se grade velikim dobrovoljima?! I u drugom izbornom okršaju dočekta ih stranka prava, kao ratoborna vojska za svete amanete i smlati ih opet do glave. Ova njihova

očajna borba, njihovo cviljenje kao zmijsa u procepu nad porazom, mnogo kaže pametnom svijetu, da današnjim obćinskim upraviteljima i njihovoj družbi nije bilo do kakvih načela, jer se načela ne promjenjuju, već je njima bilo do mastnih obćinskih stolca. Napokon još trube pri svome izdisanju, da će i po drugi put uništiti izbore i tako po treći put zapovrstiti izbornu mezevo.

U Dalmaciji sve je moguće. Znamo sigurno, da ih opet mjestna politička vlast u ovome pripomaže. Nu istina može biti zabašurena, progrojena, ali nikad konačno pobijedjena. Upamtite!

Prigovarati će se stranci prava, e da u obć. vieću imade svoju većinu i za to je odgovorna za obćinski rad. U istinu, stranka prava imade u obć. vieću neku većinu neovisnih rodoljuba, vjernih težaka i razboritih svećenika. Nu mi znamo, što može više, kada uprava drugičje osjeća. Ipak ovi naši ljudi, ne samo što nisu bili organizirani na svoje koristno vrijeme, nego radi svog dobrog srca niti su stali, niti su mislili o nikomu zlo, povjerali su svojim starim znanjima i prijateljima u dobroj vjeri, da oni velikodušno za svoj narod rade. Tim više, što bi oni komu rodoljubi ili komu dobroćini svećeniku učinili kakvu uslugu u selu, n. pr. po njihovoj želji, preporuci, ne bi podijelili seoske časti kakvim seoskim smutljivcima, već miroljubivim ljudima itd. A ovo njihovo povjerenje naopako su zlorabili, koje povjerenje nije se moglo tako lako razičarati, poznastimo razbili, nego tekar kasno sada, nakon gorkog iskustva i provedene pravaške i svećeničke organizacije, kada je svima napokon puklo pred očima, kada ovi razvikani ekonomski vode imotsku krajinu.

Iz ovog navedenog nepobitno može javnost suditi, da stranka prava i svećenstvo u ovom kotaru nije utjecalo niti sudjelovalo obć. ekonomiji, a još manje uzročilo lošoj ekonomiji, zato niti odgovorni nit pred narodom nit pred javnošću.

Ako bi stranka prava imala u svojim rukama obć. upravu, pak ovako poput svojih protivnika vodila, onda nestalo za vazda stranke prava i njezine organizacije u ovom kotaru.

Iz hrvatskih zemalja

O demonstracijama u Sarajevu.

Iz Sarajeva javljaju: Uzrujanost u gradu još nije popustila. U svim krugovima se živo komentira postupak, što su ga počinili neki policisti, i atakiranje mađarskih vojnika, i sve se živo zanima, da li će nekažnjeno proći četjad, koja se bezobzirno igra ljudskim životom.

Pučanstvo je osobito ogorčeno na ove izazove, te to razno komentira.

U uredništvu „Hrvatskog Dnevnik“ došao je neki mladić, koji je donio jednu sablju okonjenog stražara.

Kako je do nje došao, evo što pripovjeda: „U ponedjeljak u večer odklovačao se osobito jedan čdio okonjenih stražara, u kojem su neki tako izkazivali, da se očitje vidjelo, da žele, da se optejuze počite krvi od prošlog dana. Bez kakova ozbira neki su poploštace sabljama lupali, koga su god uhvatili. Izkazivali su bez ikakova povoda. Jedan je takav počeo lo-

matati po meni i mojim prijateljima, premda smo mirno išli. Ja sam se počeo braniti, te sam stražara udario po ruci, da mu je sablja izpala. Ja sam je uzeo i otišao. Evo vam je, radite s njom što hoćete.“

Pomenuto uredništvo je pozvalo redarstvo da si dođe po sablju, što je i ono učinilo. No zanimivo jest, da se reklo, da na redarstvo nije poznato, da bi tko „izgubio“ sablju.

Dok je djajstvo u ponedjeljak izkazivalo simpatije svome težko i smutnosno ranjenomu drugu Šahinagiću i pokazalo, da u njem cvatu najljepše pobjude za otačinu i družtvu, sutradan je pošlo sve u škole.

Kako se doznaje, iztraga je o cijeloj policajskom postupku predana sudbenom savjetniku g. Naumoviću, koji će poznatim svojom energijom uvesti svjetla u ovaj škandal, kakav se ne odigrava u pristojnom svijetu, koji hoće da bude „čudar reda i mira“.

Salih Šahinagić nije umro, kako se u prvi mah javilo.

Teško ranjeni slugar Dragoljub Gospić postepeno se oporavlja.

Sarajevska „Bos. Post“ postigla je svojim pisanjem o demonstracijama rekord u lažima i bezobraznom cinizmu.

Izrugava se demonstracijama i žrtvama, naziva sve događaje od ovih dana pokladnim šalama, a plaćeno pero usudjuje se dapače utvrditi, da su sami demonstranti ubili Šahinagića.

Za bolje razumjevanje nećuvano ciničnog pisanja toga lista dobro je znati, da će „Bos. Pošta“ naskoro preći u vlastištvo magjarske agrarne banke.

Između Hrvata i Talijana u Istri.

Dne 16. ov. mj. sastali su se u Trstu talijanski zastupnici sa načelnicima i pouzdanicima iz Istre u Trstu. Sastanak se je održavao radi pregovora sa hrvatsko-slovenskim zastupnicima glede narodnog sporazumljenja u Istri.

Sljedećeg dana sastali su se sami talijanski zastupnici isto u Trstu i radi istih pitanja. Predsjedao je sastanku zastupnik Bennati. Razpravljalo se veoma dugo i obširno o pregovorima sa pouzdanicima hrvatsko-slovenskog kluba. Konačno bijaše zaključeno, da se prekine dalje pregovore s našim pouzdanicima, zbog njihovih tobože preteranih zahtjeva. I tako su dospjeli ti glasoviti pregovori tamo, gdje su se morali razbiti i to ne zbog preteranih zahtjeva naših pouzdanih nego radi tvrdokornosti i nepopustljivosti talijanskih zastupnika. Oni su name htjeli, da im se Hrvati predaju vezanim rukama na milost i nemilost i onda da im iz milosti odbace koju mrvicu. Ta to je glasno i jasno izjavio njihov prvak Dr. Cleva na saborskom sastajdanju u Puli. Na pomirni nagovor Dr. Laginje, dobacio mu je talijanski kolodvođa: „Priznajte, da je ovo talijanska zemlja, i onda ćemo se pogodjati!“ Tako misle i to zahtjevu njego i drugovi Bennati, Apollonio, Salata, Chersich itd., jedino što su ovi oprezniji i lukaviji te znadu umjetno prikriti svoje himbene osnove.

S hrvatske strane bilo je rećeno javno i privatno, da je uzuludan svaki pogovor i pregovor s talijanskim kolodvođama Istre, dok vode prvi i glavnu riječ jedan zagrižen Bennati, strastveni Apollonio, himbeni Salata, podmakli Chersich itd. S ovima nikada ne bude primirja ni mira.

Ostavka obćinskih zastupnika u Puli.

Uprava grada i obćine Pula ne može da izadje iz vjekovijčne krize. Obćenito nezadovoljstvo stanovništva zbog loše uprave upliva štetno i na same zastupnike. Tako je u posljednje doba položilo zastupnički čast deset obćinskih zastupnika pripadajućih stranci ratne mornarice i dvojica činovničkih pristaja. Kao uzrok tomu koraku navadja se taj, što obćinska uprava nije htjela ili mogla uzprkos izričitom zahtjevu onih zastupnika, da predloži podrobne račune o obćinskoj upravi. Svakako je to vrlo loše znamenje, kad se neće da predloži račune na zahtjev tako važnog čimbenika.

Tomu žu pridružilo se i drugo povodom zadnjeg štrajka gradskih namještenuka, kojim se je prigodom pokazalo, da je gradsko zastupstvo u velikom neredu. Tada je oporba tražila, da se provede protu krivicem iztraga, napose protu nekom činovniku gradske plinare, ali tomu opravdanom zahtjevu nehtjedose gospoda na obćini zadovoljiti a da ne sprave svoje kumove i prijatelje u nepriliku.

Usljed tih prilika, bolje neprilika, nisu ni hrvatski obćinski zastupnici ostali predriženih ruku, te su u utrak držali u Medulirnu posavjetovanje, na kojem su i on, odlučili predati ostavku na časti obć. zastupnika, što su i najavili načelniku. Poradi te ostavke ne može više obćinsko zastupstvo djelovati, te će morati biti razpušteno, jer kamaošci nemaju dovoljan broj zastupnika, da uzmgnu odbravati valjane sjednice.

Kako se govori, doći će na upravu obćine valdini komesar. Taj će pak trebati, da uzme drugovinu metlu, da dobro izmetne i pročisti refugium danguba i bezposlicai što arće narodni novac osobito u t. zv. obćinskim poduzećima.

Svesokolski slet u Pragu.

Prizpave za ovaj slet već su u potpunom toku. Radniće za javno vježbalište već su započele. Zapadna tribina je već izgrađena, a sjeverna se tribina dovršuje. Ostale će biti za ljeđan dva gotove. Za prostor vježbališta upotrijebljeno je cijelo ogromno igralište „českok društva za omladinske igre“, dugo je 400 met, a široko 200 met, a imade prostora za 10.600 vježbača i za 4.000 ženskih. Ispod tribina bit će gardarobe za vježbače, buffeti itd. Na sletskom vježbalištu bit će posebna pošta, brzovaj i telefon. Za gledaoce imade 75.000 mjesta. Proračun sletskog finalnog odбора iznosi 649.700 kruna. (V. slet 260.000 K), a samo gradilište i tribine stoje 255.000 K.

Austrijsko ministarstvo željeznica odbilo je molbu za popust na željeznicama prigodom sleta, a kako se pogovara, nije pripravno ni posebne vlakove dati.

Starješinstvo hrvatskog sokolskog saveza umolilo je sletski odbor, da uzastojno pruži jugoslavenskim gostima prigodom sleta priliku, da prouče kulturni i gospodarski razvoj češkog naroda. Imao bi se izraditi poseban program za boravak jugoslavenskih gostiju u Pragu i u Češkoj: izlet u važne kulturne, gospodarske, obrtne i industrijalne zavode i poduzeća. Sletski je odbor prihvatio ovu važnu inicijativu Hrvatskog sokolskog „Saveza“ i prema predlogu dra. J. Piodipinija pozvati će Češko narodno društvo, da u zajednici sa trgovačkom-obrtničkom komorom, poljodjelskim viećem i drugim savezima poradi, da se želja Hrvatske izpunji.

Naknadni izbor u Istri.

Odstupom dra. Červara izpražnjen je saborski mandat za Volovsko-Opatijski kotar. Političko družtvo za Hrvate i Slovence u Istri kandidira sada za zastupnika u istarski sabor dra. Frana Brnčića, odvjetnika u Trstu.

Naši dopisi.

Osuda Upravnog Sudišta o Makarskoj. Primamo iz Makarske: Važna odluka 11 tek. mjeseca upraviteljskog sudišta u Beću, kojom bi ukinit izbor II. tiela naše obćine, na podli način ugrabljenog pravaškog stranci sa strane utvaraške demokratske stranke i kojom bi kao nezakonito osudjen cieti izborni postupak, bi veselo i uzbuđeno pozdravljena od naše stranke. Porazno i kobno djelovala je nu naše protivnike, jer ovom odlučnom odlukom osudjen je morstveno postupak glasovitog bivšeg poglavara Simonelli-a i data morana pljuska Zem. Odbora i članovima mješovitog povjerenstva. Ta odluka za utvaraše bijaše kagrom iz vedra neba, jer oni nisu se poništo tomu nadali, buduć do sada uživali

god viših krugova svaku zaštitu i sve idjalo po loju, tako da su mogli napraviti svaku nezakonitost na štetu pravaša.

U prvi glas, da je uništeno II. tielo protivnici nisu htjeli vjerovati, te su vani niži puk da ta viest nije istinita, da se pravaši lažu i t. d. tako da je njihov pristaja u Tučepim, Stipe Lalić, u prošlu nedjelju u znak veselja, da njima obćina ostaje, dala paliti vatre i rakete da narod zavaja. Ali u laži kratke noge. Nazad malo dana famozni Petar iz Gradca naroćito amo došao da hrabri i utješti biednog šer Pjera, Dr. Bara i drugove govoreć da sve kad bi bilo istinito što kažu pravaši, da gori rećena naredba neće se izvršiti, jer da Zemaljski Odbor i vlada neće dopustiti, da se obćina razpusti i da novi izbori budu. I drugi ne manje famozni Petar iz Igrana u istu svrhu amo došao, da tješti demokrate, utvaraše, ali jedna njihova utjeha.

Mi pravaši doisto možemo se veseliti tju viesti, nadom, da nakon skoro 20 godina svakovrstnog mućenja, progrovna i nepravica, jednoć i kod nas red i pravica zavladaju. Doista našim protivnicim teška pilula, koja nemogu progucati, sad kad obćinom zajašili. Pakrački dekret Hrv. Prim. Čitaonici, da se seli iz sadanjih prostorja koje još pok. Pavlinović za nju namjenio — kako kažu bio je jut govur. U ova dva tri mjeseca njihove uprave pokazali su kakav bi bio njihov rad. Od 12 pravaških viećnika nijednog za predsjednika, nijednog u fin. odboru. Mi se stalno nadamo, da će obćina brzo biti razpuštena, imenovan povjerenik na isto.

Mi drugo ne tražimo do zakonitosti i pravice. Teško da se na izbornom polju, a osobito u III. i II. tielu, protivnici prikažu, pošto je ogromna većina pravaških birača, nit više kad utvaraše nemaju sobom Simonelle, Paneke, Nardelli-e itd.

Makarska, 22. veljače. „Nar. List“, koji se inaće kod svećenstva na ovim stranama više i ne čita, zaredao je da svoju čitalačku publiku davi već davno usmrđenim kobasicam, od kojih okreću svoje glave i sami pristajaše utvaraško-demokratske klike u makarskom Primorju. Mi nismo pratili glogoljanje vrloga dopisnika, a i onako nije nam da oprovrgavamo laži, koje su dosud po „Slobodi“, „Jedinstvu“, „Novom Listu“, „Nar. Listu“ i ostalim liberalnim novlinam stoput pogrijavane za samu obsjenu prustote. Upozoreni pak na zadnji članak, i ne obrizurće na drugo, za sad nam je samo upitati junakaćko dopisnika, da nam se svojim častnim imenom javi, da kaže samo tisućti dio onoga pornografskog blaga, kojim je pravaška štampa za mjeseci i mjeseci obasipala bivšeg zastupnika Ribičića, te da napokon bez uzla na jeziku izjavi: koji su to ljudi ponajviše tom pornografijom na Ribičića udarili, i morali bi po svom zvanju i položaju drugima biti izglednim primjerom? Kad nam na sve ovo bez uvijanja odgovori i citatim svoju tvrdnju podkripi, mi mu se ne makosmo s mjesta dok s njime ko valja ne obraćunamo. Prama Ribičiću mi ćemo lealno iztaknuti svoje stanovitiće pak ćemo nepobitnim činjenicam dokazati, da su mu baš najkivniji dušmani i danas i vazda bili baš oni, koji mu neiskreno hvalospjeve sada tešu. Dopisniće evo nas na biljezi!

F. K. B.

Izpravak. Pošto je u „Hrv. Reči“ izašao članak iz Imotskog naperen protiv mojoj osobi i protiv momu poštenju, molim da bi u hator istine izvolilo štampati sljedeći izpravak:

Nije istina što se u dopisu navodi, da se tek na 10-11 sati dižem. Istina je dapače da mi više puta na putu zora svane.

Nije istina da sam cijelo poslie podne u Hrv. Čitaonici.

Istina je da od 17 siećnja, t. j. od kada je otišao Dr. Mladinov iz Imotskoga, pa do 12 veljače dok je došao Dr. Deglovanji, niasam u istu ni zavirao, a od 12 veljače pak do danas bio sam u istoj najviše tri sata svega skupa!

Nije istina da sam Batiniću kazao da mu neću za nikakvo blago doći. Rećao sam mu, kad je ovaj hotio na silu da mu dodjem i nudio mi svotu, koju hoću da uzmem, da ja nebi za nikakvu svotu smanjkao sa rieći, koju sam drugom zadao.

Nije istina da sam Batiniću ni spomenuo ime Dr. Mladinova, osim kod njegove kuće u razgovoru o bolestniku a to ni onu ni sa onakim riećima i u onakom smislu, kao što se u dotičnom članku kaže.

Unapred na usluzi istini načinjeno zahvaljujuć bilježim se sa odlučnim štovanjem — Imotski 17 veljače — Dr. Mihovuković.

PODLISTAK.

(Konac).

No, ostavimo katolike obćbe, katolike čitavog svijeta, ostavimo vruće Španjolce, odvazne Francuze i trićzne Amerićane, a osvrnimo se na našu domovinu, na hrvatslov. zemlje. Da i Slovenija je domovina naša, slov. narod hrvatski je narod, a hrvatski opet slovenski. No, ipak razdijelimo za čas domovinu svoju na Sloveniju i Hrvatsku. Slovenija je, rekli smo, spašena, sretna i bogata, a Hrvatska i njezin narod? Zdvaja i propada. Izsvaja ga kamatnici i nametnici, truje ga liberalna, poganska štampa, ubijaju ga velike pučke mane i strasti. Danonice se to stanje pogořava i čovjek bi morao postati najveći skeptik, da nevi daš ozbiljno grbanje, sistematsko organiziranje Hrvata-katolika. Najprije smo se organizirali mi djaci ili bolje najprije je biskup Mahnić organizirao hrvatsko katoličko djajstvo, koje je pokazalo put i drasilim katolicima, koje je učinio ono, što su oni zanemarili. Izato će ime pres. biskupa ostati vječno i neizbrisivo u hrv. narodu u obće, a u kat. nar. djačku napose, njegova uspomena živjeti će neprestano u srcima kat. djaka, u sr-

cima našim, njegove svetinje biti će i naši amaneti, njegov stieg biti će i naša zastava.

Prošlo je nekoliko godina od našeg zaćetka, a najednom evo nam u naše kolo i naše braće seoskih momaka, evo nam hrv. omladinaca. Mi na tome ostalo nije, jer evo u najzadnje vrijeme organizuje se najveći naš oslon i nada — kat. svećenstvo. Silno to mora da veseli mlada srca, kakova su naša, jer u tomu vidimo bolju i sigurno sretnu budućnost svoju, hrv. naroda i kat. crkve. Znamo, što bi se inaće dogodilo, kako bi sve to svršilo — najbolji primjer i najbolja škola za to nam je Francuzka i Portugal. Izgledalo je, da je hrvatsko kat. nar. djajstvo ostavljeno kao siročje na cjeđilu, ali ne, gospodo i drugovi, kat. kler naš je pomoć, naš oslon, on će se skupa s nama žrtvovati za velike i vječne ideale. Ne samo. S nama je i pobožni kremeniti hrv. seljak, kojeg predvode seoski župnici, a mi svi skupa sačinjavamo nepredubivo vojsku, koju se ne plaši ni izrazitih protivnika ni onih, koji su još i sada tobože prijatelji naša, ali medjutim vrebaju zgodu, da nas kao vukovi napadnu i prođeru. Ne, ni kakovih se mi nebojimo, jer smo dosta oprežni, da im nasjednemo, jer nam

je Bog, kršćanstvo, vječnošće ne samo kao katolicima nego kao misonimim ljudima najpreća stvar, jer su nam te vječne istine cilj i svrha života, a drugo tek sredstvo, prolazno, vremenito, ograničeno sredstvo.

Mislim, da će Vam pres. biskupi, veleučeni narodni zastupnici i vi mila braćo svećenici, biti najljepši pozdrav, najljepši dar, ako vam u ime spljetskog kat. djajstva svećano obećam, da ćemo uvijek kao i do sada stajati nepokolebivo na braniku vjere i doma, da ćemo kao prvi junaci, kao prvi sinovi djedova svojih, kao prvi sljedbenici svetih mućenika prije do jednoga izginuti nego li dopustiti, da pogana noga, razbojnička ruka poruši i u našoj domovini crkve i oltare, izkorjeni svećenike i biskupe. Budite uvjereni, da je život naš duboko prožet kršć. idejama, vjerskim istinama, da smo u istinu kat. borci, katolički radikali i ako se to može kazati za dobru stvar, kat. revolucionari. Da revolucionarimo samo, kakav je bio i naš Spasitelj Krist-Bog. To vam evo obećajem, a na koncu sve vas skupa pozivjem, da kliknemo iz dubine duše majci domovni svojoj, Hrvatskoj našoj, budućoj katoličkoj Hrvatskoj!

ZIVJELA HRVATSKA!

Makarsko Primorje, 20. veljače. Biježići odsudnosti meštra Antičića treba nam opet nadati, da je ovaj marni nastavnik dne 10, 12, 13, 14, 15, i 18 ovoga mjeseca bio izočan, te da je kroz ovih 18 dana veljače samo dva dni bio u školi. On na rane načine svoje odsudnosti i nepredavanje opravdava, ali je činjenica, da on jedino radi ono što je njega volja, pa svedeno pred očima viših vlasti prolazi kao perla i dika pučkih nastavnika. Mi ne zavidimo sreći meštra Antičića, jer nam je poznato da se smrtnici znadu prama slabosti svoga srca u svašto zaljubiti. Ljudsko srce znadu na mahove osvojiti razna bića, pa nikakvo čudo, da je i Antičić tekom vremena postao ljubimcem i Benjaminom, komu se ništa ne uzkracuje. Prama postojećim školskim propisima zanemareno predavanje imalo bi se nadoknaditi preko praznika, pak ćemo vidjeti koliko će ove godine praznika imati meštar Antičić, koji je eto polovinu prosinca, veći dio siječnja i 16 dana veljače štrajkovao, bez da je za to od nadležnih i jednom besjedom oponent bio.

matične i ine prilike, a ujedno da pohodi i u Južnoj Americi nalazeće se kolonije naših zemljaka, te da od samih naših ljudi, koji su u Americi već dulje vremena, čuje sud, bi li bilo dobro i od koristi organizirati kod nas t. zv. zensko izseljivanje. G. Zagorac trebao je još jesenas poći u Argentinu, ali radi izbora morao je put odgoditi. Sad u ponedjeljak dne 19. o. m. nastupio je međutim g. Zagorac svoj put za Argentinu na jednom „Lloydovom“ parobrodu iz Trsta. Njemu se pridružiše još i gg. dr. Krunoslav Janda, odvjetnik i pravni savjetnik poljodjelske banke, te g. dr. Milorad Stražnicki, sveučilišni profesor koji se također iz posve privatne inicijative pridružio k njima. Za putovanje i boravak u Argentinu te povratak natrag uzela su si rečena gospođa tri mjeseca.

Izrabljivanje seoskih blagajna.

Primamo iz Trilja: Napredno pučki ljudi na Trilju još nisu prestali blagajnu izrabljivati u skroz stranačke svrhe. Isti članovi blagajne, koji su za prošlih izbora po svome uvjerenju glasovali za pravaškoga kandidata, ne mogu imati nikakove blagodati: njima se zakracuje u slučajim potrebe živež itd. Morao bi Savez napokon ove anomalije dokinuti i odlučno ustati proti „naprednoj“ osvjeti, jer više je dugostilo.

Iz grada i pokrajine.

Sjednica upravne stranke prava. Danas u Zadru održavaju se sjednica upravnog odbora naše stranke.

Značajna zapljena „Hrvatske Rieči“.

Zadnji broj našega lista bio je zaplijenjen. Državno odvjetništvo zaplijenilo je u njemu drugo izvješće o događajima u Sarajevu, koje doslovce prenosimo iz „Hrvatskog Dnevnika“ od 20. ov. mj., a koje je sarajevska cenzura propustila, sasvim tim što je baš u Sarajevu vruće tlo. Prenašajuć one vesti iz „Hrvatskog Dnevnika“ nismo mogli ni iz daleka pomisliti, da će šibenski drž. odvjetnik zaplijeniti u „Hrvatskoj Rieči“ ono, što nije zaplijenio sarajevski u „Hrvatskom Dnevniku“. Zato nas je zapljena iznenadila i nas i cilju javnost bolno dirnula, jer ovakvim postupkom sloboda štampe je ubijena.

I neka nam se kaže, kako da postupamo da izbjegnemo cenzuri kad nismo sigurni da neće nam plieniti vesti iz „Hrvatskog Dnevnika“, glasila nadbiskupa Stadlera, koji sigurno nije nikakvi revolucionar, ili iz „Reichsposta“, organa vojnih krugova, koji pogotovo nisu buntovnici. Reći ćemo napokon, da su organi cenzure, radi bolje orijentacije, dužni pratiti pisanje novinista, i da se toga drže, pristidili bi višeput i nami i sebi neugodnih momenata.

Prva sjednica obćinskog vieća šibenskog biti će u nedjelju dne 3 ožujka u 9 s. prije podne u dvoran vatrogasaca.

Prije sjednice članovi vieća prisustvovat će tihoj sv. Misi u stolnoj Bazilici. Na dnevnom je redu 45 točaka, među njima i pitanje bezkamatnog zajma za obnovu voinograda, pitanje zemljišta za novo grobište, gradilišta za realku itd.

R. W. Seton-Watson u Omišu. Pišu nam iz Omiša 21. veljače. Gosp. R. W. Seton-Watson, u književnom i političkom svietu poznat pod pseudonimom Scotus Viator, posjetio je jučer i naš mali grad, gdje se je zadržao tri sata. Kao prijatelj Slavena, kao branitelj potlačenih naroda, što čame pod magjarskim jarmom, bio je Scotus Viator, koji je ovamo neočekivano prispio, srdačno pozdravljen od gradjanstva.

Omiške gospođje pokloniše njegovog mlitovstovj kitu cvieća, a glazba, pozvana od obćine, pozdravila je na polazku odlične putnike.

Umnom zaštitniku i prijatelju Hrvata, koji sada putuje za Ugarsku i Hrvatsku, želimo sretan put i potrebitu miroćnu e da bude mogao napisati još jednu stranicu one crne kronike u hrvatskoj metropoli, gdje baš sada ban Cuvaj izvadjja svoj protunarodni program, uz bezbroj bezakonja i nasilja.

Vježbe u Sokolu. Nakon odljege stanke usljed pokladnih zabava i plesova nastaviti će se vježbe u našem „Sokolu“ sutra u ponedjeljak u vježbaonici u Varošu (kuća Rapo). Početi će se vježbati proste vježbe za VI. Slet Svesokolski u Pragu, a nastaviti sa vježbama na sprave za natjecanje pri istom. Braća vježbači imaju nastupiti točno u 7 sati, i ponijeti sobom vježbaću odoru. Zdravo!

„Jesu li naprednjaci-demokrati bezvjerci?“

Jedna senzacionalna razprava u Vrlici 5. rujna 1911. Ciena 15 filira, dobiva se kod „Hrvatske Rieči“ u Šibeniku, kod „knjižarske sjeničista“ u Splitu i kod g. fra. Miha Kotaraša, župnika u Otoku kod Sinja. U ovoj brošuri odtisnuta sudbena razprava od c. k. kotarskoga suda u Vrlici, te ini dokumenti i tumačenja, iz kojih se vidi, da su sud a i novinstvo jasno konstatovali, kako su pokretaši protivnici katoličke crkve i dogme, kako su se rugali Isusu i Blaženoj Gospi, pišući ili prevodeći gadne članke i notice i štampanjuji ih u „Pokretu“ i inim pokretskim glasilima. Sudbena je razprava jasno pokazala, da je istina ono, što su utvrdili obuženi Adžija Bariša, franjevac u Kievu i Miho Kotaraš, franjevac župnik u Otoku kod Sinja, naime da su pokretaške novine pisale sasvim porugljivo o vjeri i protivjerski, te preporučamo tu brošuru svakome, tko hoće, da se osvjedoči o tome, tko su i što su pokretaši i demokrati. Ova će brošura svakome, tko hoće, otvoriti oči, te će svaki Hrvat i pošten katolik uvidjeti, kamo demokrati brode, što hoće da posiju u hrvatski narod, kako mu hoće da omrzne katoličku crkvu i djedovsku mu vjeru!

Korizmeni propovjednici u Šibeniku.

U Stolnoj Bazilici hrvatski pripovjeda g. O. Serafin Glavina, u župskoj crkvi u Varošu hrvatski također O. Ante Stipančić a talijanski u Bazilici O. Ambrogio Ferrini.

Izbor općinske uprave u Opuzenu

obavit će se u utork, dne 27. tek. mjeseca. Načelnikom biti će biran naš pravaš g. Ivo Šarić.

Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i drug.) Vlastnik, izdavač i odgovorni urednik: JOSIP DREZGA.

nicima, koji dodjoše da mu se poklone, reče, da se u saobraćaju s narodom treba otrešiti birokratizma.

Burian ugarski ministar predsjednik.

Budimpešta, 24. veljače. Sve više vjeruje se pogovorima, da bi barun Burian mogao naslijediti grofa Khueua, ako Justovci osujete poprimljenje vojničkih reformata.

Položaj u Ugarskoj.

Budimpešta, 24. veljače. Franjo Košut izjavio je, da se nipošto ne će njegova stranka priključiti obstrukciji proti obrambenoj reformi. Tako će obstruirati sami Justhovci.

Iz talijanske komore.

Rim, 24. veljače. Uz neopisive ovacije ministru predsjedniku Giolittiju, vojsci i mornarici, danas je komora jednoglasno prihvatila zakon o suverenitetu nad Tripolisom.

Prosved Englezke.

London, 24. veljače. Englezka vlada upravlja je talijanskoj vladi protestnu notu proti postupku Italije, jer rekrutira u Eritreji vojsku za Tripolis.

Zenske

koje hoće, da očuvaju svoju kožu, naročito od letnjih pjega, a koje hoće da dođu i da održu meku kožu, neka upotrebjavaju kod pranja samo **STECKENFERDOW SAPUN** od biljanog mlieka (Znak Steckenferd) od BERGMAN & COMP. Tetschen a. E.

Komad stoji 80 para, a dobjie se u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama itd.

Jeste li bolesni?

Badava

saočujnom svakome, kako sam je od dugogodišnje bolesti na plućima (sušice, upale grla i zaduhe) ozdravila. Ne tražim za to nikakove odštete. Čim to samo, pošto sam za moje bolesti, kada su svi za me bili izgubili svaku nadu, bila odlučila, ako najdem sredstvo mnom spasu, da to objavim na moj tražak u svim novinama. Gospođja F. Krizek, Prag II. - Br. 2007. (Česka). --

Gospodarski pregled.

Za promicanje obrta.

Radi intenzivnijeg promicanja obrta u Dalmaciji c. k. ministarstvo za javne radnje odpisom od 28. prosinca 1911. Pr. br. 2259/2 odredilo je, da i ekzekutivnu službu tehničko-gospodarskog unapređivanja obrta povjeri c. k. graditeljskoj, zanatlijskoj i umjetničkoj školi u Splitu i to za cilju Dalmaciju, izuzevši grad Zadar.

Po ovoj odredbi ustunovljen je na ovoj školi poseban odio za promicanje obrta sa posebnim izvjestiteljem.

Zadaća je ovom odjelu:

1. da izvidja potrebe i predlaže uredjivanje tehničkih pomagala, zajmova i podpora sa strane c. k. ministarstva javnih radnja;
2. da prouči stanje obrta i domaće industrije u Dalmaciji i nađe zgodna sredstva, kako bi se uspješno podigli;
3. da obaviećuje o tehničkim svojstvima sirovina, uporažljivosti raznih strojeva i orudja, te svim obrtno-pravnim i trgovačkim pitanjima;
4. da savjetuje kod osnivanja obrtno-privrednih zdruaga i kod njihova upravljanja, te kod nabavljanja sirovina te proizvajdanja i razpačavanja robe;
5. da sudjeluje kod priredjivanja raznih obrtničkih izložaba te da ih sam priredjuje;
6. da priredjuje predavanja, koja zasiećaju u zadaće ovog odjela;
7. napokon, da kao javni organ izviećuje obrtnike, zadruge, obćine i druge korporacije o svim pitanjima, koja se tiču unapređivanja obrta.

Fuzija hrv. par. društava.

„Naša Sloga“ saznanje iz pouzdana vrela, da viest glede fuzije austro-hrvatskog parobrodarskog društva u Puntu i hrvatskog parobrodarskog društva u Senju nije izpravna, jer do te fuzije nije došlo, a pregovori, koji su se vodili u tome pogledu pred više vremena, svršili su bez ikakovog rezultata.

Za uvoz neocarinenog žita.

Namjesništvo objavljuje, da će molbe za dijeljenje neocarinenog uvoza žitja biti odbivene, dok ne bude sa strane ministarstva trgovine opredjeljena kolićkoća i dozvola uvoza rečenog žitja, što će biti svojedobno službeno proglašeno.

Hrvatska ekspedicija u Argentinu.

Bivši narodni zastupnik S. Zagorac odlučio se da podje u Argentinu i da ondje na licu mjesta izpita tamošnje radnje i kli-

ARTUR GRIMANI I DRUG - ŠIBENIK.

Papirnica - Muzikalije - Školske knjige - Kožnati predmeti - Igračke.

REMINGTON PISAČI STROJEVI - Vrpce i potrebštine za strojeve svijui sistema.

Specialitet: PAPIR ZA PISAČE STROJEVE 1000 LISTOVA KRUNA 7.20 - Gramofoni.

Gramofonske ploče! ODEON (dvostruk) KRUNA 4. - JUMBOLA (dvostruk) KRUNA 2.50.

BRZOJAVI „HRVATSKE RIEČI“

Obćina u Puli razpuštena.

Ban proti izborima.

Vladar na šetnji.

Ministar Bilinski.

Obćina je zapečaćena. Talijanaška svjetinja, na glas o razpustu obćine, nahurpila je pred obćinski ured te demonstrirala. Policija je demonstrante razpršila.

A. Thierry-a Balsam

LIJEKOVNIK

LIJEKOVNIKA A. THIERRY-a SLOBODNA STOLNJA MAST

Glavni izvozi: Cijeljena k Angeli Avaru Molla Thierry-a u Pregradci, Hrvatska.

Dobiv se staro i mlado ljekovno sredstvo u svim apotekama i drogerijama.

